

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-tertiâ Novembris.

M. PETRO JACQUEMIER, Doctore Medico, Præside.

An propria Medici scientia œconomiæ animalis cognitio?

I.

QUANTUM emolumenti rebus Medicis affert propria Medici scientia, tantum iis apportat detrimenti inutilis aut malè locata cognitio. Illinc veritatis, hinc opinionum origo. Si Medicus alieni curiosus quod sui pensi erat, imprudens prætermittat, hoc infelix subibit fatum, nihil non experiri, absolvere nihil. Artifex erit, non qui in fingendo, sed qui in observando sedulus erit. Nova quantumvis cudat systemata, telluris, aquarumvè lustret recessus; metallorum naturas scrutetur, exploret proprietates, nisi hæc omnia genuinæ corporis œconomiæ aptaverit, in perniciem erunt. Num tenet animo syderum influxus, oppositiones, conjunctiones? cælum stultitiâ petierit; nisi dum orbium cælestium portenta tractare discit, connatos intelligat microcosmi motus, instituta, leges. Infelix! Si vel extero orbi notus, sibi soli sit peregrinus. Stupendi quod habent mechanices & geometriæ theoremata, naturæ miracula quantumlibet explorato, sed cave putes his solis, contineri propriam Medici scientiam. Imo, impedimento erunt nisi evolvendis animalis œconomiæ mysteriis inserviant. Quòcunque se vertat Medicus, quid vis agitet consilii, huc unicè tendat oportet tota illius industria, partium actiones, nexus, sympathias; spirituum motus atque naturas; humorum denique virtutes indagare. Verbo dicam arcanis corporis disciplinæ legibus erudiri, summum est Medicæ sapientiæ culmen attigisse.

I I.

OPTIME in arte Medicâ educatum existimes eum, qui sanitatem aut præsentem tueri, aut violatam restituere didicerit. Eò omnia se conferunt medentis vota. At vero quis feliciùs illùc pertinget quàm qui vitæ leges mortisque causas meditando fuerit assecutus? Duo publica sunt artis Medicæ instrumenta, Chymia nimirum & Anatome. Hujus præsidiis partium symmetriam, viscerum usus, alternantes succorum periodos, facilè quivis intelliget. Alterius ope humorum ingenia, spirituum indoles, salium, Sulphurumvè energiæ, spirituum impetus, furores, elateres in propatulo erunt. His artibus, collatis naturæ legibus, morborum causas pervidet Medicus; signa, nomina, facies agnoscit, eventus odoratur. Nunquid ad medendum aptior fingi potest aut excogitari cognitio? Apage tot inutilia phantasiæ lascivientis commenta; procùl hinc opinionum figmenta, à vera medendi normâ animum avertunt. Tot fermè diceres fatuos ignes, quæ cum mentibus prælucere videntur, easdem ludendo perdunt. Quæ amamus systemata, ejusmodi sunt quæ naturæ nobis exprimunt opera, non quæ fulciendis præjudicatis opinionibus apta facta sunt. Naturam quam nos imitari decet, operantem contemplari juvat. Hanc physiologiam Medico satis esse confidimus. Post rationem enim medicinam quærere, philosophi pars est medicinæ rudimenta ne quidem ponentis. Ex œconomia animali depromptas medicinæ rationes addiscere; hominis est, artis nostræ pomœria promoventis.

I I I.

EX triplici partium genere pendet animale regimen. Continentes sunt, quibus non secus ac primis vitæ staminibus cæteræ fundantur. Contentarum nomine veniunt, succi quilibet suis receptaculis aut vasis contenti. Utrasque animant aut moderantur impetum facientes. Solidarum dum Eutonia viget, viribus suis utitur corpus; stat ubique inconcussa organorum firmitas. Quandiù integra servantur humorum fœdera, ex æquo retusis variis salium moleculis, ex discordium succorum concordia, ex ipsissimo dissidio pax alta nascitur. In tuto tranquillitas erit, si spiritus quâ nati sunt amicabili temperie, vitæ balsamum quoquò versum diffundant. Ab ejusmodi triplici fœdere repetitur functionum harmonia. Inde sanitatis fontes. Hos omnes mutuos consensus qui perceperit, ipsas vitæ leges fuit assecutus. Vera hæc est & propria medentis sapientia, ad cujus normam sua debet dirigere consilia. Hâc omissâ, in vanum

arcana naturæ penetralia ſubit; perperàm Acidorum, Alkaliumve nomina effutiet; fruſtrà efferveſcentias frigidas, calidas, ſpiritus, ſulphura mera crepabit. In tantum hæc omnia medicinam adjuvant, in quantum corporis œconomiæ motibus, periodis, moribus conſonant. Si Triplicis Materiæ proprietates fuerit perſecutus, ſi Atomorum concurſus mente teneat, an hæc medicinam in melius, an in majus promovebunt? an multo ſecurior erit medendi ratio? Revera his omnibus antecellet accurata corporis humani cognitio; quæ cum illius agendi rationes, motus, periodos aperiat, eorumdem errores & delicta docet emendare.

I V.

MEDENTEM ex arte curaturum exiſtimes quem morbidæ origo cauſæ non fefellerit. Inde manant indicationes quæ curationis clavum & imperium tenere debent. Utrumque ſuggerit exquiſita animalis œconomiæ ſcientia: reſolutorum membrorum cauſas inveſtigat? Præſto erunt, ſi alterna muſculos inter & ſanguinem commercia noverit; tunc enim nimiâ ſæpe ſanguinis mole aut fortiori impetu violatis continentium partium Elateribus, perit ſolidorum cum fluidis æquipondium: vult adhibere medicinam? In his reperiet quæ tumultuantis ſanguinis inſultus compeſcere valent. Humorum impuritate inquinentur ſucci vitales, ſuſpenſo liquorum motu à nativo tramite deſciſcant: mille ægritudinum modis viſcera premuntur, corpuſve perturbatur. Rationes quæris & remedia? animo cogita quibus artibus à recrementis aſſiduè purgetur ſanguinis moles. Hunc in finem quot indigeat incerniculis perpende; qualis & quanta eſſe debet ſuccorum tenuitas & limpitudo, qui per tot anfractus, per tam ſubtilia cribra tranſmitti debeant; ſtatim percipies qualem adhibendam habeas dexteritatem, ne male poſito ſyſtemate aut quietis moras præceps contemnas, aut agendi tempora fidens prætermittas. Atque ut prudentis eſt Medici, ſi prodeſſe non poſſit, cavere ne noceat; illud imprimis arte ad naturæ imitationem comparatâ obtinebit ut nuſquam peccet; ſed captatâ ſemper rei ubique bene gerendæ occaſione, vitatis hinc inde ſcopulis portum ſecurus attingat.

V.

NUM corporis œconomiæ cognitio abſtruſa nimis & obſcura videbitur? Alteram quæ ex opinionibus ducitur, incertam magis eſſe comperies. Tam affabrè conſpirans partium conſenſus, tam conveniens & adæquata earum proportio, nunquid non minus

imponent quam ingenioſa quævis mentis humanæ figmenta? Hâc eâdem Creatoris providentiâ, quâ nihil conſervationi noſtræ defuturum erit, nihil utique legitimæ illius medelæ deficiet. Ideo tot in humano corpore conſpicienda conceſſit aut obtulit intelligenda, ut veras illius curandi rationes inſinuaret: Hinc ex artibus quibus carere nequit Medicus ſapiens, primus Anatomiæ locus debetur. Abſit tamen; ſuâ laude fraudetur ars Chymica; mutuam hæc œconomiæ animalis cognitioni præſtabit operam. Dum enim ingenitas illius operationes æmulari ſatagit, veras illarum naturas interpretatur; hæc ipſa tamen infida ut plurimùm & fallax, ſi neglectâ naturæ corporis lege, ſuperbientium manibus tractetur: ſuis enim, ut aiunt, Manipulationibus unicè intenti, Majoris Arcani aut Sulphuris cujuſdam Glorioſi ſpecie vitam quidem ipſam inſtauraturos ſe pollicentur; interim animas negotiantur; & ad ea quæ ante pedes ſunt pericula caligant. Sic hominum fraudes & ingeniorum capturæ magiſtram artem hominum ſaluti natam, ægrorum exitio plerumque vertunt; quæ ad naturæ leges, & animalis œconomiæ normam accommodata, mille præſidiis homines beat.

Ergo propria Medici ſcientia œconomiæ animalis cognitio.

Domini Doctores diſputaturi.

M. Petrus Joannes Burette.	*M. Carolus Contugi, utriuſque Pharmaciæ Profeſſor.*	*M. Claudius de Frades.*
M. Ludovicus de Vaux.	*M. Franciſcus Vernage.*	*M. Abrahamus Thevart.*
M. Petrus Marais.	*M. Franciſcus Fauſtus Alliot, Medicus Regis ordinarius.*	*M. Nicolaus Morin.*

Proponebat Pariſiis RAYMUNDUS JACOB FINOT, Pariſinus, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1698.

Apud Franciſcum Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ Typographum.